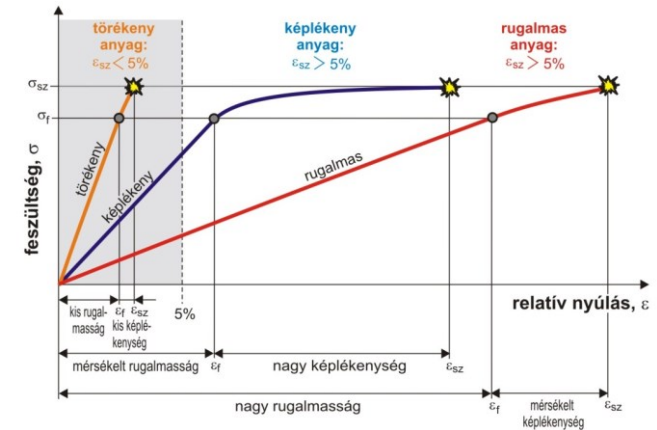

Néhány fogászati anyag szakító,
ill. nyomó szilárdsága:

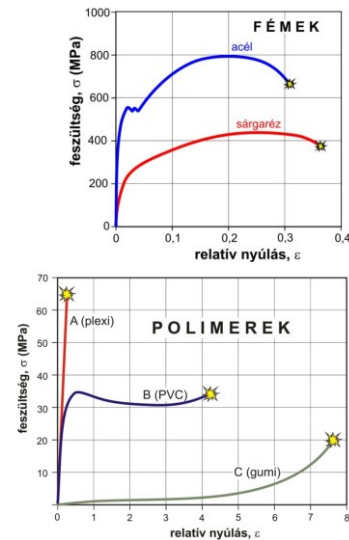
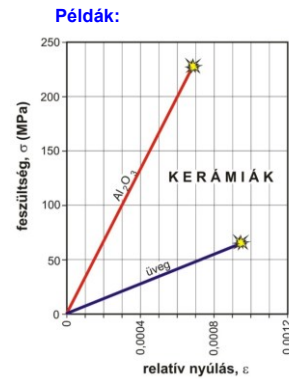
anyag	$\sigma_{sz, szakító}$ (MPa)	$\sigma_{sz, nyomó}$ (MPa)
fogzománc	≈ 10	≈ 400
dentin	≈ 110	≈ 300
kerámiák	5-400	20-5000
porcelán	≈ 25	≈ 300
polietilén (nagy sűrűségű)	≈ 30	
amalgám	30-55	200-450
PMMA (polimetilmetakrilát)	≈ 50	≈ 80
üveg	$\approx 50-70$	≈ 700
arany	108	
alumínium-oxid	≈ 170	≈ 2100
cirkónium-dioxid	≈ 250	≈ 2500
aranyótvözetek	300-900	
Pd-Ag ötvözetek	400-700	
Ni-Cr ötvözetek	400-900	
Co-Cr ötvözetek	600-800	
Ti ötvözetek	900-1100	
szénszáll (61%) erősítésű epoxi	≈ 1700	

5

képlékeny C mn 1. Műsz Könnyen gyúrható, alakítható.

6

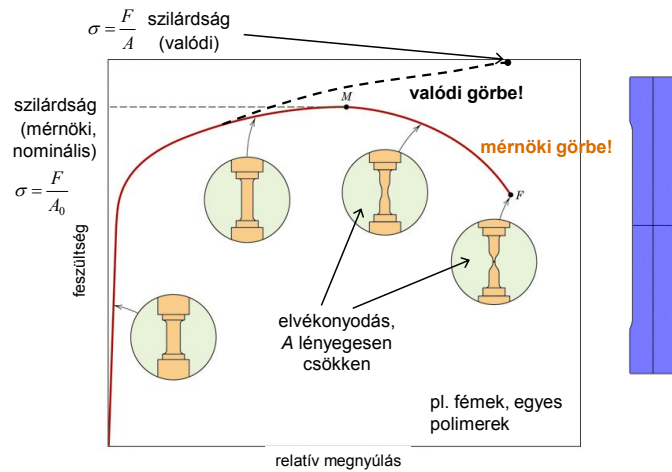

7

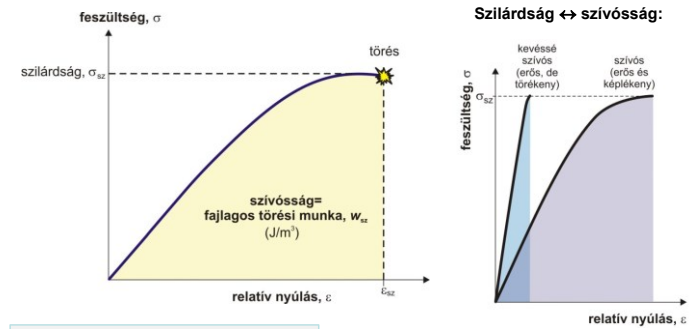
8

Mérnöki rendszer vs. „valódi rendszer”

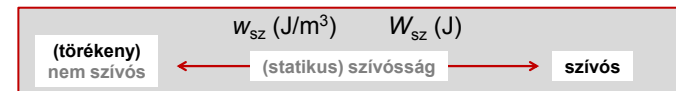

9

Szívósság vagy fajlagos törési munka (w_{sz})

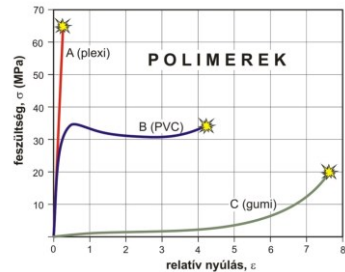
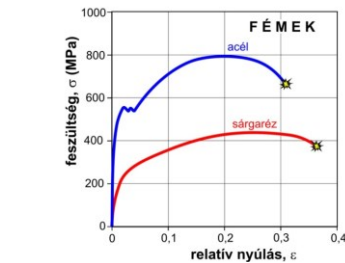
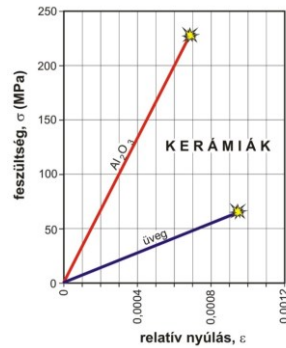

szívós B mn 1. Nehezen törhető, szakítható, téphető v. rágható.

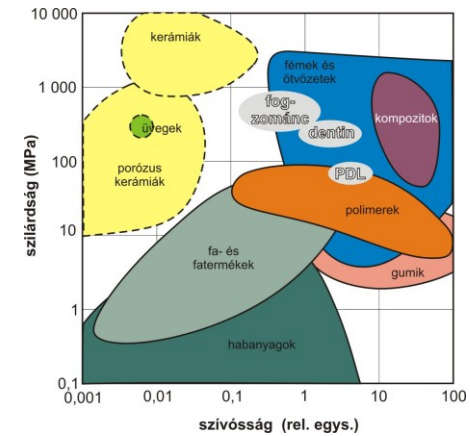
10

Példák:

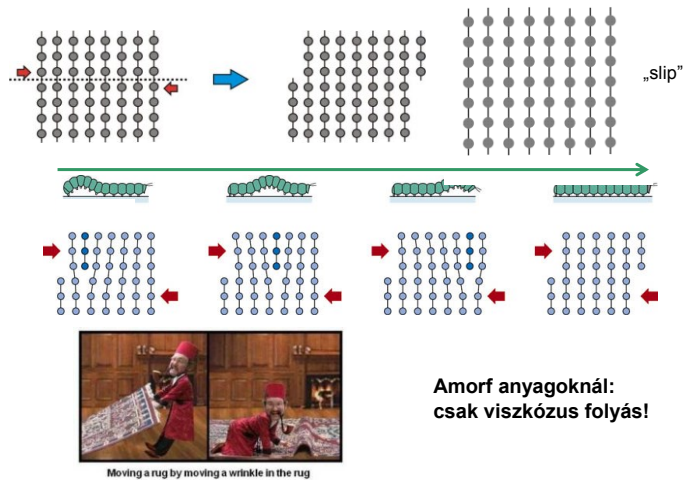
11

Erősség és szívósság

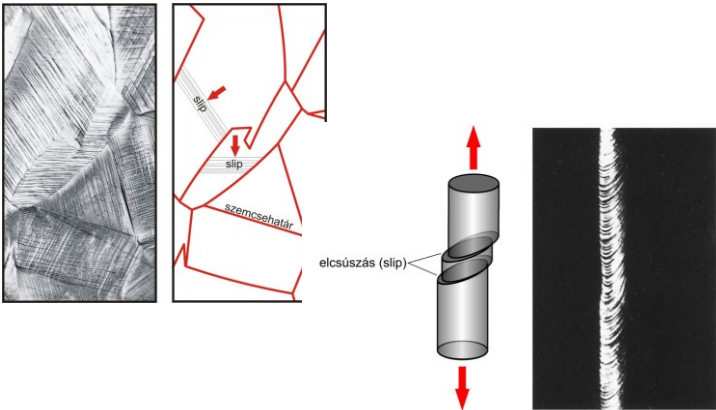
12

A képlékeny alakváltozás mechanizmusa kristályokban:

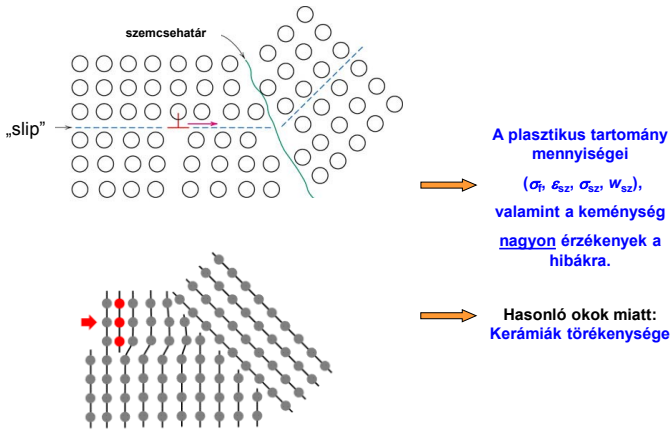
13

Diszlokációk mozgási szabadsága?!

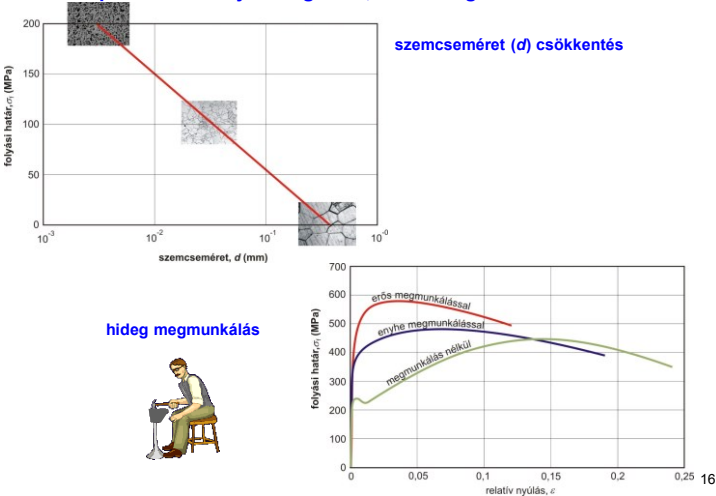
14

Diszlokációk mozgási szabadsága?!

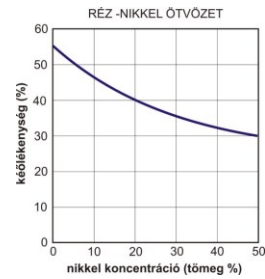
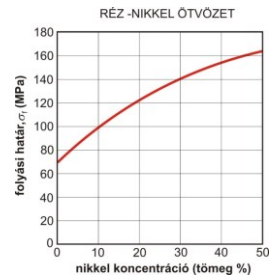
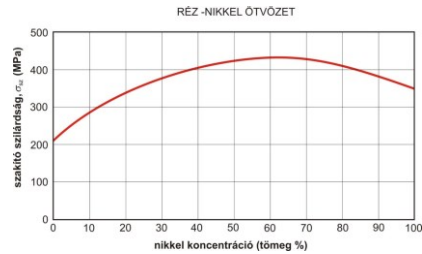

15

Fémek plasztikus tulajdonságainak, szilárdságának alakítása

Ötvözés

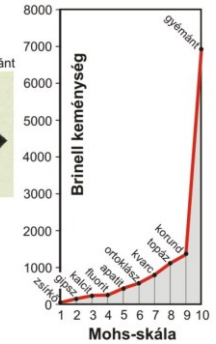

17

Keménység

Mohs-skála:

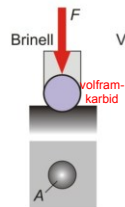

18

Keménységmérési eljárások

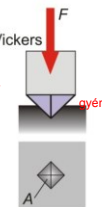
mikrokeménység vizsgálati eljárások

Brinell:

HB

Vickers:

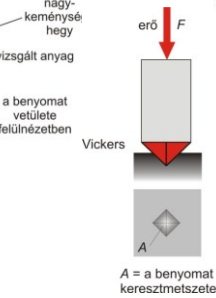
HV

Knoop:

HK

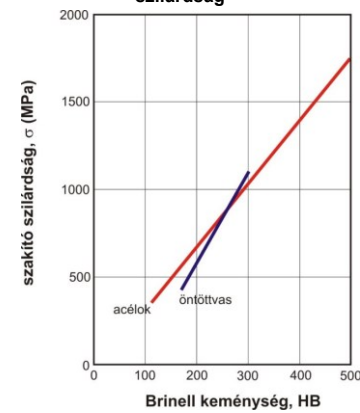
$$H = \frac{F}{A} \text{ (Pa)}$$

19

Összefüggés más mennyiségekkel:

- rugalmassági határ
- szilárdság

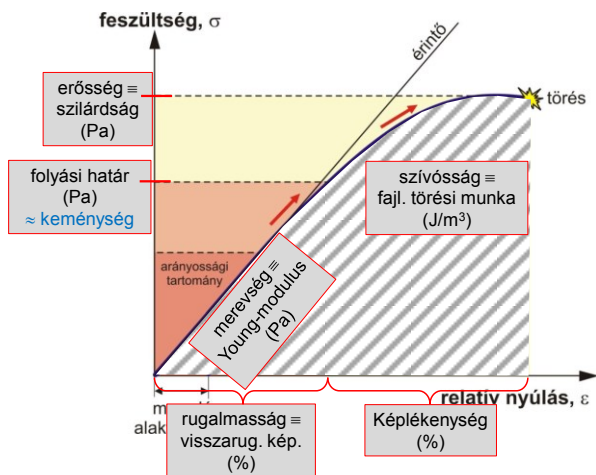

Néhány fogászati anyag keménysége:

anyag	HV (MPa)	HK (MPa)
fogzománc	≈ 3400	3400-4000
dentin	≈ 600	≈ 700
amalgám	≈ 1000	
arany		60-70
arany ötvözetek	600-250	≈ 2000
Pd-Ag ötvözetek	1400-1900	
Co-Cr ötvözetek	≈ 4000	3000-4500
Ni-Cr ötvözetek	3000-4000	2000-3500
üveg		≈ 5000
porcelán	4500-7000	≈ 6000
akrilát	≈ 200	≈ 200

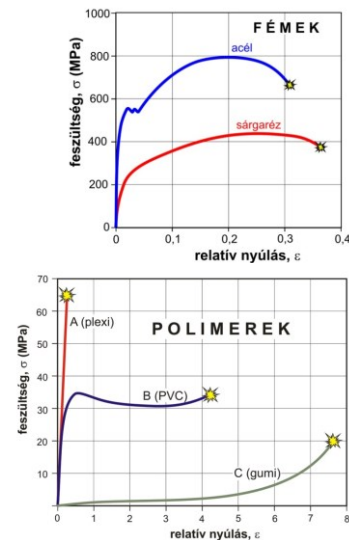
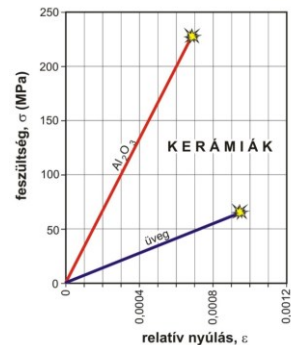
20

Áttekintés a legfontosabb mechanikai tulajdonságokról:

21

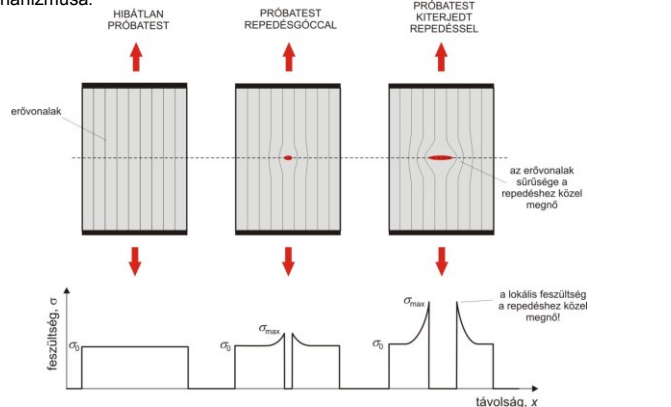
Példák:

22

Törés

Mechanizmusa:

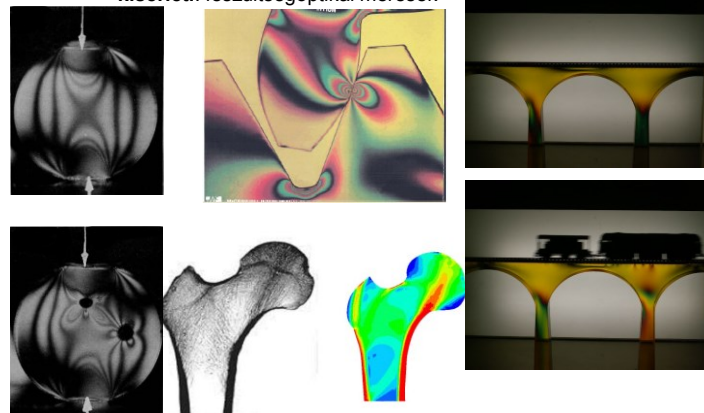

→ **feszültség növelés** → törékeny anyag: nincs képlékeny alakváltozás **rideg törés**
 → képlékeny alakváltozás **képlékeny törés**

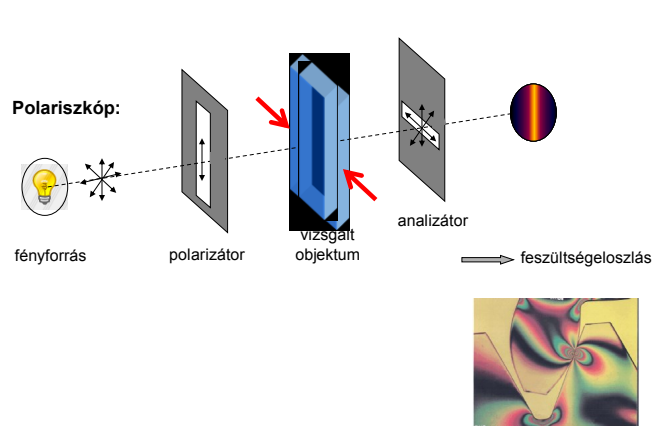
23

Belső feszültségek vizsgálata

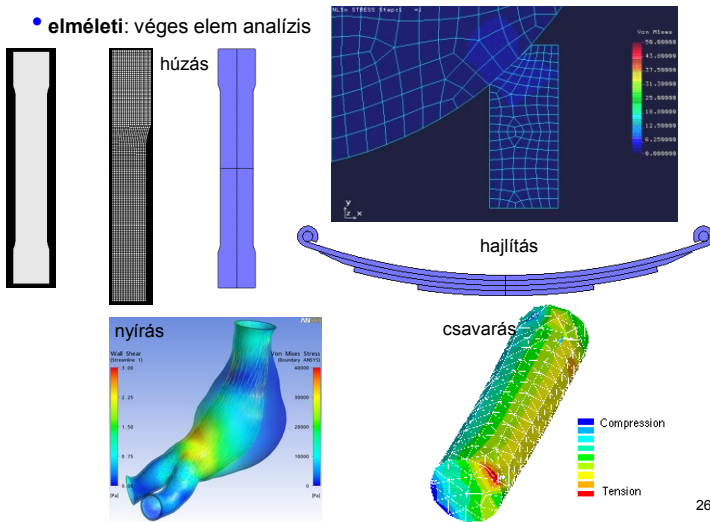
- kísérleti: feszültségoptikai mérések

1

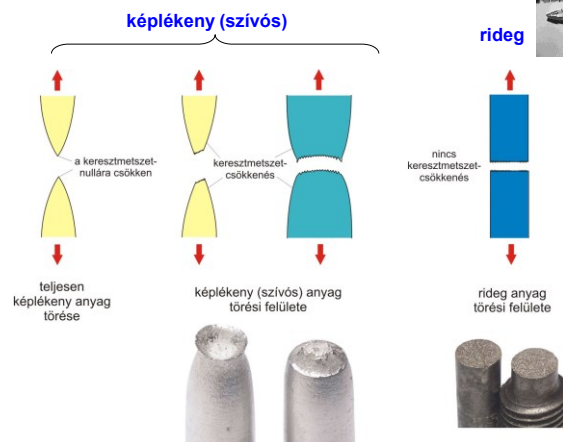

25

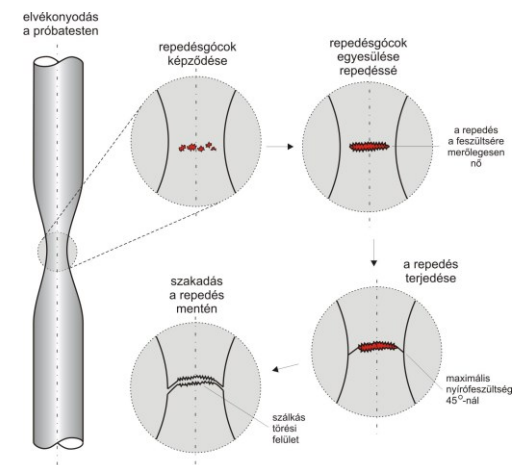
26

Törésfajták

27

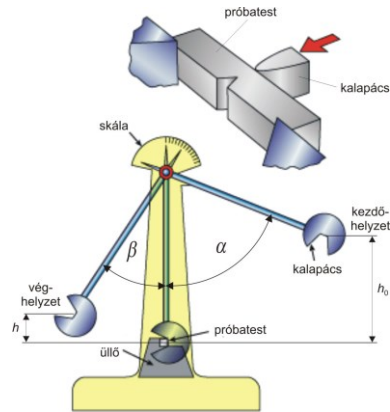
Képlékeny anyag törési fázisai

28

Ütővizsgálat

Charpy teszt:

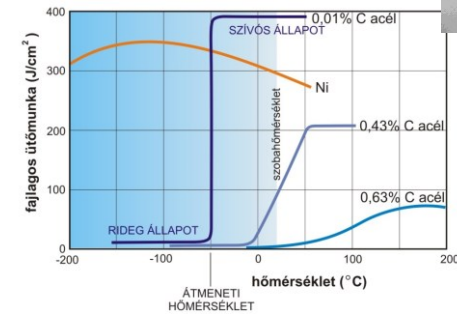
Ütőmunka = a kalapács helyzeti energia vesztesége (J)

Fajlagos ütőmunka =
ütőmunka/próbatest keresztmetszete (J/m²)
(= Ütőszívósság)

29

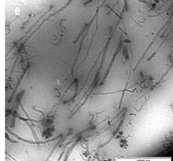
Hőmérséklet hatása:

képlékeny törés — rideg törés átmenet

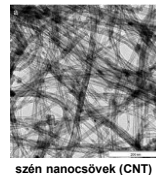
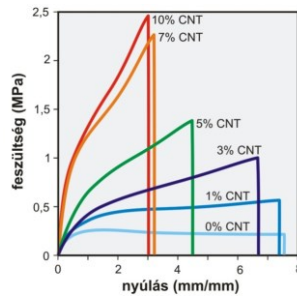

30

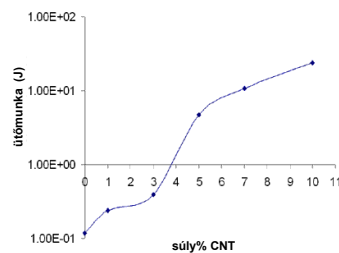
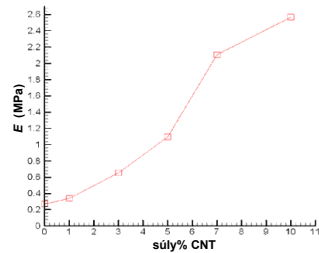
Kiegészítés a kompozitokhoz:
„előnyös mechanikai tulajdonságok házasítása”

Kompozit: gumi (SMR) + szén nanocsövek (CNT)

szén nanocsövek (CNT)

31

Fáradás, fáradásos törés

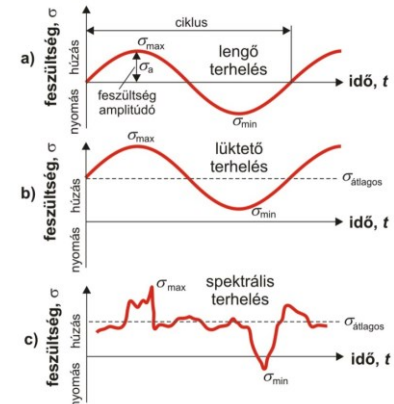
Hosszan tartó, ismétlődő terhelés

→ szerkezeti változások

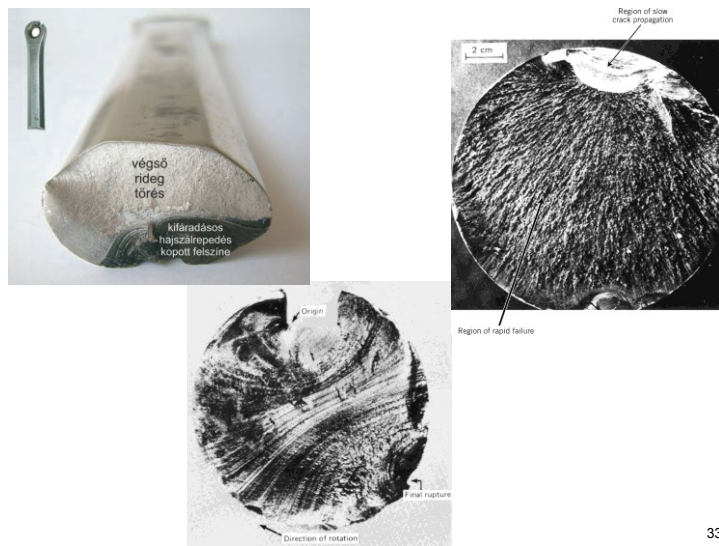
→ szilárdság csökken

repedések!

terhelési fajták:

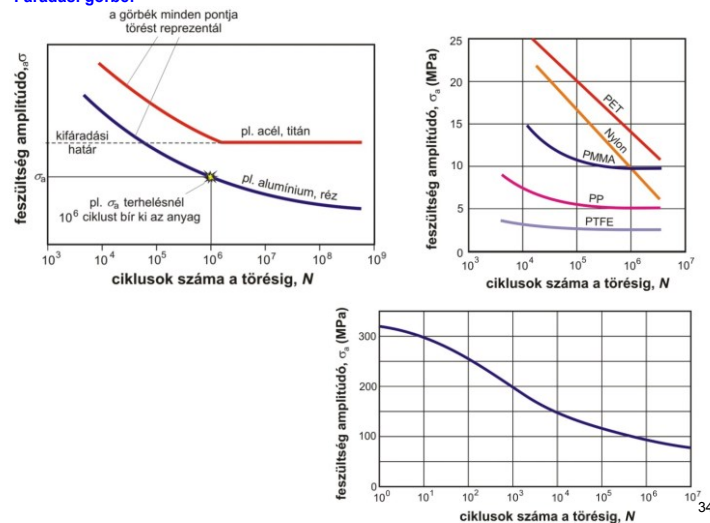

32

33

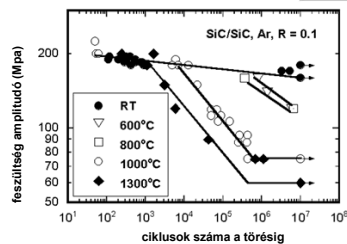
Fáradási görbe:

34

Ellenőrző kérdések:

1. Mi a különbség egy anyag erőssége és szívóssága között?
2. Mi a képlekeny alakváltozás atomi szintű mechanizmusa kristályokban?
3. Miért különbözik erősen a kerámiák szakító és nyomó szilárdsága?
4. Hogyan lehet vizsgálni a belső mechanikai feszültségeket?
5. Mit jelent a kifáradási határ?

Továbbá:

- termikus fáradás
- kémiai (korróziós) fáradás

35

Következő előadáshoz:
18. tankönyvi fejezet

36